

ខុសគ្នាត្រង់ណា ?

សម រង្សី និយាយមិនខុស ថា គណបក្ស ហ្នឹងស៊ិនប៉ិច និង សង្គ្រោះជាតិ មិនដូចគ្នាទេ នៅក្នុង សភាពការណ៍ថ្មី នាបច្ចុប្បន្ននេះ ព្រោះ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ មិនប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ និង មិនទន់ជ្រាយនៅក្នុងសហការណ៍ ជាមួយគណបក្សប្រជាជន ហើយ គាត់កាន់មារយាទទន់ភ្លន់ ជាមួយសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី (sic)។ នៅទីនេះ យើងយកទិដ្ឋភាពបឋមកពិនិត្យថាតើសំដី សម រង្សី មានព័ន្ធនៃអ្វី ?

ទិដ្ឋភាពនៃច្បាប់ គេឃើញមានពិតជាក់លាក់ នៃភាពខុសគ្នា រវាង គណបក្សហ្នឹងស៊ិនប៉ិចនិង សង្គ្រោះជាតិ នៅក្នុងគ្រោងសហការណ៍ជាមួយគណបក្សប្រជាជន គឺ មាននៅក្នុងវិធាន សំលេងភាគច្រើន សំរាប់ជ្រើសតាំងអំណាចនីតិប្រតិបត្តិ និង ច្បាប់បោះឆ្នោត នៅក្នុងសភា គឺ ប្តូរពី វិធាន ១/៣ មកជាវិធាន សម្លេងភាគច្រើនដាច់ខាត ៥០+១។ គេអាចសួរបានថា កាល សម័យ ហ្នឹងស៊ិនប៉ិច និង បច្ចុប្បន្ន ក្នុងវិធាន៥០+១ តើគណបក្សណា ទន់ជ្រាយ ជាង ក្នុងសហ ការណ៍ជាមួយគណបក្សប្រជាជន ? គួររកតំណាងថា សម រង្សី នេះឯង ជា អ្នកជួយ ហ៊ុន សែន ឲ្យមានលទ្ធភាពប្តូរ វិធាន សម្លេងភាគច្រើន ដូរនឹង ការលើកទោសឲ្យខ្លួន អាចរឹលក្រឡប់ ចូលស្រុកវិញបាន។

ទិដ្ឋភាពនៃបុគ្គល៖ គេឃើញខុសគ្នាស្រឡះ រវាង បុគ្គល រង្សី និង រណឫទ្ធិ។ មួយជាស្រ្តីមាន មារយាទជា អ្នកខ្យល់និយមហួសប្រមាណ, មួយទៀតជាស្តេច មានមារយាទជា អ្នកជោរហួស ហេតុ។ បុគ្គលទាំងពីររូបនេះ ជា **ដំបៅបណ្តុះ**¹ ដែល សីហនុ ជាអ្នកបណ្តុះ ឲ្យមាន នៅក្នុងសង្គម ខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩១ មកម្ល៉េះ។ តែមារយាទ ខុសគ្នានេះ មានភាពដូចគ្នា នៅក្រុង បរាសិតនៃ ដំបៅនេះ វាអាចរស់នៅ ស៊ីឈាមក្នុងដំបៅមហារីក ដែលយួន ជាអ្នកបណ្តុះ ឲ្យមាននៅក្នុងគណ បក្ស ប្រជាជន ដែលសង្គ្រោះជាតិ ទៅសុំជ្រក រស់នៅ។ មារយាទទន់ភ្លន់ ដែល សមរង្សី ប្រកាន់ យកចំពោះ ហ៊ុន សែន គឺជា**បញ្ញាណ**² នូវការរះ ឥតកំរិត ព្រោះទទួលស្គាល់ខ្លួនជាអ្នកចាញ់ សុខ ចិត្ត អ្នកឈ្នះបណ្តើរ ចងខ្សែដឹកដូចកូនឆ្កែទៅសៀមរាប អង្គុយស្តាប់ម្ចាស់ថ្លៃធ្វើ**ពាហិរកថា**³ ភូតភាស្ត្រនៅក្នុងទីវាចូលឆ្នាំថ្មី មានទេពធីតា **រាគ្យសា** ជាសាក្សី។ សម រង្សី តាំងខ្លួនជា **ករចនា ចារ្យ**⁴ ថ្លែងប្រាប់យុវជនសម័យថ្មី ឲ្យយកគម្រាប់តាមខ្លួន គឺយកវប្បធម៌សន្តិសុខជាគ្រឹះដឹកនាំ ប្រទេស។ មនុស្សនេះ ដែលជាស្ថាបនិក វប្បធម៌សន្តិសុខ លែងយកច្បាប់ជាគ្រឹះបូរី លែង យក លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ជាបទដ្ឋាន សំរាប់ប្រជាជាតិ តែទុកត្រឹមតែសំដីខ្សឹមខ្សាញ់សំរាប់តែចង សំភារ ជាមួយ អ្នកកាន់អំណាចផ្តាច់ការ ដើម្បីដោះអាថ៌បញ្ហាអាត្មា។ ឧទាហរណ៍ សម រង្សី និយាយថាគាត់កំពុងប្រើវប្បធម៌សន្តិសុខ ដោះស្រាយបញ្ហា ជនអន្តោប្រវេសន៍យួន តែគាត់ជឿ ជាមុនស្រេច ព្រោះ ហ៊ុន សែន ខ្សឹបប្រាប់គាត់ នៅក្នុងវប្បធម៌សន្តិសុខ ថា ជនជាតិយួនរស់នៅ លើទឹកដីខ្មែរមានចំនួនតែ ១សែននាក់តែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នោះចំនួននេះឯង ដែល សម រង្សីយក មកធ្វើជាវត្តធាតុ សំរាប់ជួយយោសនាឲ្យហ៊ុន សែន ថាជាការពិត។ វប្បធម៌សន្តិសុខ របស់ រង្សី គឺ

1 ដំបៅបណ្តុះ = Exutoire
2 បញ្ញាណ = វត្តតាង, ព័ស្តតាង, គ្រឿងបញ្ជាក់ ; Preuve
3 ពាហិរកថា = ថ្លែងខុសព័ត៌មាននៅក្នុងអារម្មណ៍ ; Déclaration contraire à ses sentiments ou mensongère
4 ករចនាចារ្យ = អ្នកសិលធម៌និយម ; Moraliste

គ្រាន់តែជាប្រដាប់បំពងសំលេង ភូគព្ភស្រ្តជំនួស ហ៊ុន សែន តែប៉ុណ្ណោះ។ ដំណោះស្រាយរបស់លោក ទាំងពីរខាងលើនេះ គឺគ្មានអ្វីក្រៅពី ទទួលស្គាល់ជនជាតិយួនរាប់លាននាក់មករស់នៅក្នុងស្រុកខ្មែរ ជាសញ្ជាតិខ្មែរ ហើយ ធ្វើ **និយតកម្ម**⁵ ជានិមិត្តរូប បន្ថែម ៤ ជនអន្តោប្រវេសន៍យួន ១សែននាក់ ដែលអាជ្ញាធរ គេទុកជាចំនួនជាផ្លូវការ ទៅជាខ្មែរ ដែលយួនគេហៅខ្លួនគេថា ជនកម្ពុជា។ បុគ្គល សម រង្ស៊ី ពិតជាខុសពី រណប្បទិ ពិត ព្រោះ សម រង្ស៊ី ជាមនុស្សឆ្លុះឆ្លាត ឯចំណែក រណប្បទិ វិញជាស្តេចឆ្លុះឆ្លាត។ លក្ខណៈ «ឆ្លុះឆ្លាត» នេះ គឺ សម រង្ស៊ី ជាអ្នកដាក់ខ្លួនឯង ព្រោះ សម រង្ស៊ី ពីមុន តែងតែនិយាយថា មានតែមនុស្សឆ្លុះឆ្លាតទេ ដែលសុខចិត្តចូលក្នុងរដ្ឋសភាចោរ។ រីឯ ទ្រង់ រណប្បទិ វិញ រឹលក្រឡប់មកប្រឡាក់ក្នុងសកម្មភាពនយោបាយ តាមបញ្ជា ហ៊ុន សែន ដើម្បី មកកាំងទីនៅក្នុងទីលាននយោបាយ កុំឲ្យមានចំហរនៅពេលបោះឆ្នោតថ្នាក់ជាតិ នាឆ្នាំ ២០១៨។

ទិដ្ឋភាពនៃនយោបាយ: គេឃើញខុសគ្នាត្រង់ថា គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ធ្វើនយោបាយ បំរើប្រយោជន៍ក្រុមអ្នកដឹកនាំមួយក្តាប់តូច រីឯគណបក្ស ហ្វ្រូនស៊ិនប៉ិច ធ្វើនយោបាយ បំរើបុគ្គលសីហនុ និង របបរាជានិយម។ មួយជា **បន**⁶ មួយទៀតជា **ញាតិសម្ពន្ធ**⁷។ បន ជាក្រុមមនុស្សមួយក្តាប់ គ្មានមេកោយពិតប្រាកដ ផ្តុំគ្នាដើម្បីស្វែងរកប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន។ បើជនណាម្នាក់រកឃើញផ្លូវអាចរកប្រយោជន៍បាន គឺនាំគ្នា រុលសម្រុកចូលតាមផ្លូវនេះ ដើម្បីរកចំណែកចំណេញរៀងៗខ្លួន។ មនុស្សក្នុងបន ជា**បុគ្គលបន្ទាប់បន្សំ**⁸នៅក្នុងជួរ មានការដឹងហេតុផលជាអវិជ្ជមាន ម្នាក់ៗរស់ តាម គណ្ណា, អត្តទត្ថភាព, **មជ្ឈត្តនិយម**⁹ ដែលនាំឲ្យបុគ្គលទាំងនេះពុំអាចរស់ក្នុងបនបានយូរ បើខ្លួនពុំអាចរកប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនឃើញ។ ការផ្តុំបុគ្គលបែបនេះពុំអាចក្លាយជាអង្គការនយោបាយពិតនោះឡើយ ព្រោះប្រយោជន៍បុគ្គល វាជំងឺប្រយោជន៍រួមជានិច្ច។ បន បើត្រូវរលាយ គឺរលាយឆាប់ណាស់ ហើយសាបសូន្យតែម្តង នៅពេលណាមនុស្សក្នុងបនទាំងឡាយ លែងរកឃើញប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន។ ឧទាហរណ៍ គឺការរលាយសាបសូន្យនៃគណបក្សនយោបាយជាច្រើន នៅស្រុកខ្មែរ ព្រោះគណបក្សទាំងនោះមានលក្ខណៈជាបន។ រីឯ ញាតិសម្ពន្ធ វិញ មានធាតុជា គ្រួសារ មានស្នូលប្រយោជន៍គ្រួសារជាប្រសិទ្ធភាព ជាទម្រ នៃ**ភាគរង្វង់**¹⁰ គ្រួសារជាច្រើនស្រទាប់ នាំគ្នារស់ការពារប្រយោជន៍ញាតិសម្ពន្ធ មាន និមិត្តរូបច្បាស់លាស់ដូចយ៉ាងរបបរាជានិយម មិនងាយរលាយងាយស្រួល បើគ្មានបដិវត្តន៍នយោបាយខ្លាំងមួយសំរាប់វាយរំលំ។ តែញាតិសម្ពន្ធនេះ ក៏មិនមែនជាអង្គការនយោបាយពិតប្រាកដនោះដែរ ព្រោះខ្លួនតែងតែទុកប្រយោជន៍ញាតិជំងឺជាតិ។

ទិដ្ឋភាពជាទូទៅ: ភាពខុសគ្នារវាង ហ្វ្រូនស៊ិនប៉ិច និង សង្គ្រោះជាតិ គឺថា ក្រុមអ្នកដឹកនាំ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ជាបនមនុស្សលាក់ពាក់ហ៊ានសម្លាប់គ្នា ដើម្បីការពារប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ដូចបច្ចុប្បន្ននេះ សម រង្ស៊ី ជាមួយនឹងបក្សពួកខ្លួន នាំគ្នា បញ្ឆោតចោល កែម សុខា ដែលជា មិត្តរួមប្រយោជន៍នឹងខ្លួន។ មួយវិញទៀតកែម សុខា ខ្លួននេះ បានពាក់ងារ ជាអនុប្រធានរដ្ឋសភា លែងមានការអៀនខ្មាស់អ្វីបន្តិចឡើយ ទុកឲ្យ គុលាការ ហ៊ុន សែន កោះទៅសួរចម្លើយ ដូចចោរសាមញ្ញ លួចមាន់ទា អ្នកស្រុក។ នេះហើយងារបានពីសុំគេ ! តើគាត់អាច

⁵ និយតកម្ម= ធ្វើឲ្យត្រូវនឹងច្បាប់ ; Régularisation។
⁶ បន= Bande។
⁷ ញាតិសម្ពន្ធ= Grande famille។
⁸ បុគ្គលបន្ទាប់បន្សំ= Les marginaux។
⁹ មជ្ឈត្តនិយម= Egocentrisme។
¹⁰ ភាគរង្វង់= Segments។

ការពារយុត្តិធម៌ឲ្យបានជោគជ័យបានដែរឬទេ ក្នុងឋានៈគាត់ជា**អ្នកតែងច្បាប់**¹¹ បើខ្លួនឯងផ្ទាល់ គាត់ពុំអាចធ្វើបានផង។ បណ្តោយឲ្យមាន**ការបំបាក់មុខ**¹² បែបនេះ ក្នុងឋានៈ ជា **អ្នកចេះច្បាប់**¹³, អ្នកប្រជាធិបតេយ្យនិយម, អនុប្រធានរដ្ឋសភា គឺ ទុកជាអ្នករួមគំនិតជាមួយប្រទេសជន ឬ ខ្លួនអំពើអយុត្តិធម៌ ដែលនាំឲ្យប្រជាជន ដែលគេទុកចិត្តលើខ្លួន អាបំអោន កិត្តិយសជាទីបំផុតដោយសារអំពើថោកទាបនេះ។ មារយាទបែបនេះ វា សមទទួលការប្រមាទ ចេញមុខពីសំណាក់ហ៊ុន សែន នេះឯង។ ឯចំណែក សម រង្ស៊ី គាត់បិទមាត់ យកវប្បធម៌សន្តិសុខ មកធ្វើជាឡះ ថាជាមធ្យោបាយ សំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហាជាតិ និង គ្រប់ទំនាស់នយោបាយ ជាមួយគណបក្សប្រជាជន។ តាមពិត គ្រប់ដំណោះស្រាយ តាំងពី គណបក្សសង្គ្រោះជាតិចូលធ្វើ សហការណ៍ក្នុងរដ្ឋសភាចោរ គឺគ្មានអ្វីក្រៅពី បណ្តោយឲ្យគណបក្សប្រជាជន ធ្វើអ្វីបានសំរេច គ្រប់បែបយ៉ាងដែលគេចង់បាន មានឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង គឺ គ.ជ.ប. និង ច្បាប់បោះឆ្នោត ថ្មី ដែលវាអាក្រក់ជាង របស់ចាស់ទៅទៀត។ គ្រប់ជនរងគ្រោះ ដែលតុលាការដោះលែង គឺគ្រាន់តែ ដោះលែងឲ្យនៅក្រៅគុកព្រៃស ឬ ព្រួញការចោទប្រកាន់ តែប៉ុណ្ណោះ ដូចករណី កែម សុខា គាត់ ត្រូវចាំបាច់សម្រស់យកសុខក្នុងងាររបស់ខ្លួន ពុំនោះសោធន គឺច្បាស់ជា ហ៊ុន សែន ចាប់ដាក់ គុកព្រៃស ជាពុំខាន ព្រោះ ហ៊ុន សែន ដឹងច្បាស់ ថា តំណាងបក្សសង្គ្រោះជាតិ នៅក្នុងរដ្ឋសភា គ្មានហ៊ានមានប្រតិកម្មការពារ កែម សុខា នោះឡើយ ព្រោះ បន ឯកឧត្តម ទាំងនេះ គាត់ ក្លាយជា **មាសិកជន**¹⁴ របស់គណបក្សប្រជាជន ទាំងអស់ រស់ជា បរាសិត នៅក្នុងរដ្ឋសភាចោរ។

យើងអាចធ្វើសន្និដ្ឋានបានថា ការខុសគ្នា រវាង ហ្វីនស៊ិនប៊ិច និង សង្គ្រោះជាតិ វាពិតជាខុស គ្នា ក្នុងពេលវេលា, លើបុគ្គល, របៀបប្រតិបត្តិ តែខ្លឹមនៃអំពើ វាដូចគ្នាសុទ្ធសាធគឺអកុសល កម្ម បំផ្លាញប្រជាជាតិខ្មែរ។ ហ្វីនស៊ិនប៊ិច អាចរស់មានឈ្មោះជានិច្ច ព្រោះ យួន ត្រូវការរបប រាជានិយម ជាទម្រ របស់អាណានិគមយួននៅក្នុងស្រុកខ្មែរ, រីឯ សង្គ្រោះជាតិ វិញ អត្តភាពខ្លួន គឺគ្មានភាពបិតថេរនោះឡើយ ព្រោះយួនវាស្មោះដូចកំហាក នៅពេលណាដែលគណបក្សនេះ បាត់ ឬ គ្មានការគាំទ្រពីប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ដូចគណបក្ស លោក ស៊ីន សាន ជាឧទាហរណ៍។ នៅ ស្រុកខ្មែរ បើសិនជាខ្មែរ នៅតែយល់ឃើញថា ស្រុកខ្មែរ ជាស្រុកឯករាជ្យ គឺច្បាស់ជាខ្មែរយើង ដោះស្រាយបញ្ហាជាតិ នៅក្នុងប្រយោជន៍យួនជាដាច់ខាត។ បញ្ហាជាតិខ្មែរ មិនមែននៅត្រឹម តែបញ្ហា ជនអន្តោប្រវេសន៍, អំណាចផ្តាច់ការ, លទ្ធិកុម្មុយនិស្ត នោះឡើយ បញ្ហាជាតិខ្មែរ ពិត គឺ បញ្ហាអាណានិគមយួន។ ដូច្នេះ រឿង ការខុសគ្នា រវាង ហ្វីនស៊ិនប៊ិច និង សង្គ្រោះជាតិ វា គ្រាន់តែជារឿងបន្តបន្ទាប់បន្សំ រឿងអាយុជីវិតជាតិ គឺ រឿងឯករាជ្យជាតិ។ តើសព្វថ្ងៃ សម រង្ស៊ី និង កែម សុខា គាត់ហ៊ានលើកមកបរិយាយ ដែរឬទេ ? បើសព្វថ្ងៃ ម្នាក់ៗ គិតតែរកផ្លូវរស់ ផ្ទាល់ខ្លួន លែងហ៊ានប្រើពាក្យសាមគ្គីភាពរវាងខ្មែរនឹងខ្មែរ បែជាប្រើពាក្យមិនយកខ្មែរណា ជាសត្រូវ ដែលជាពាក្យគ្មានន័យអ្វីបន្តិចសោះ សំរាប់ការពារប្រយោជន៍ប្រជាជាតិខ្មែរ ព្រោះថា បើ ហ៊ុន សែន បំរើយួន បំផ្លាញជាតិ ក៏ ឯកឧត្តម ទាំងពីរ មិនទុកជាសត្រូវដែរ។ តើអស់លោក ដាក់ឈ្មោះគណបក្សអស់លោក ថា «សង្គ្រោះជាតិ» បានការអ្វី ? ៖

11 អ្នកតែងច្បាប់ = Législateur
12 ការបំបាក់មុខ = Avanie
13 អ្នកចេះច្បាប់ = Légiste
14 មាសិកជន = Travailleur mensualisé